

Werken met de Wabo en omgevingsvergunning 2014

Werken met de Wabo en omgevingsvergunning 2014

EEN PRAKTISCHE UITLEG VAN DE WET
MET VERHELDERENDE JURISPRUDENTIE

mr. dr. J.H.G. van de Broek



Berghauser Pont
Publishing

Berghauser Pont Publishing
Postbus 14580
1001 LB Amsterdam
www.berghauserpont.nl
Geautomatiseerd Zetwerk: Diskad Concepts
Druk: Scan Laser BV, Zaandam
1ste druk 2014
ISBN: 978-94-91930-05-8
NUR: 823

© 2014 Berghauser Pont Publishing

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg besteed is, aanvaarden de auteur(s), redacteur(en) en uitgever geen enkele aansprakelijkheid voor eventuele (druk) fouten en onvolledigheden, noch voor gevolgen hiervan.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced in any form, by print, photo print, microfilm or any other means, without the publishers prior written permission.

Inhoud

Relevante rechtspraak	XIV	
Overzichten	XVII	
Lijst met afkortingen	XVIII	
Inleiding	XXI	
1	Begrippen	1
1.1	Algemeen	1
1.2	Begrippen in de Wabo	15
1.2.1	Algemeen	15
1.2.2	Wabo-begrippen	15
1.2.2.1	Activiteit	15
1.2.2.2	Beste beschikbare technieken	16
1.2.2.3	Bevoegd gezag	18
1.2.2.4	IPPC-installatie	18
1.2.2.5	Inrichting	20
1.2.2.6	Inspecteur	25
1.2.2.7	Omgevingsvergunning	25
1.2.2.8	Onlosmakelijke activiteit	25
1.2.2.9	Onze Minister	30
1.2.2.10	Project	31
1.2.2.11	Slopen	31
1.2.2.12	Verklaring	31
1.2.2.13	Wijzigen van voorschriften van een omgevingsvergunning	31
1.2.3	Wm-begrippen	32
1.2.3.1	Afvalstoffen	32
1.2.3.2	Bescherming van het milieu	34
1.2.3.3	Gevaarlijke afvalstoffen	35
1.2.3.4	Gevolgen voor het milieu	35
1.2.4	Wro-begrippen	35

1.2.4.1	Beheersverordening	35
1.2.4.2	Bestemmingsplan	36
1.2.4.3	Exploitatieplan	37
1.2.4.4	Vorbereidingsbesluit	37
1.2.5	Monw 1988-begrippen	38
1.2.5.1	Beschermd monument	38
1.2.5.2	Beschermd stads- of dorpsgezicht	39
1.2.6	Woningwet-begrippen	39
1.2.6.1	Bouwen	39
1.2.6.2	Bouwverordening	41
1.2.7	Mijnbouwwetbegrip	42
1.2.7.1	Mijnbouwwerk	42
1.3	Begrippen in het Besluit omgevingsrecht	42
1.3.1	Algemeen	42
1.3.2	Bor-begrippen	42
1.3.2.1	Aanvraag	42
1.3.2.2	Adviseur	43
1.3.2.3	BBT-conclusies	44
1.3.2.4	Bijlage	45
1.3.2.5	De betrokken wetten	45
1.3.2.6	EU-richtlijn industriële emissies	45
1.3.2.7	Gesloten bodemenergiesysteem	49
1.3.2.8	Landelijke voorziening	50
1.3.2.9	Wet	50
1.3.3	Handhaving	50
1.3.4	Wm-begrippen	51
1.3.4.1	Algemeen	51
1.3.4.2	Afvalstoffen	51
1.3.4.3	Afvalwater	51
1.3.4.4	Doelmatig beheer van afvalstoffen	52
1.3.4.5	EG-verordening overbrenging van afvalstoffen	52
1.3.4.6	EG-verordening PRTR	53
1.3.4.7	REACH	54
1.3.4.8	Emissie	55
1.3.4.9	Emissiegrenswaarde	55

1.3.4.10	Gevaarlijke afvalstof	55
1.3.4.11	Hergebruik	55
1.3.4.12	Inspecteur	56
1.3.4.13	Kaderrichtlijn afvalstoffen	56
1.3.4.14	Kaderrichtlijn water	56
1.3.4.15	Nuttige toepassing	57
1.3.4.16	Preparaten	58
1.3.4.17	Recycling	58
1.3.4.18	Stoffen	59
1.3.4.19	Verwijdering	59
1.3.5	Bijlage II Bor	60
1.3.5.1	Algemeen	60
1.3.5.2	Achtererfgebied	61
1.3.5.3	Antennedrager	64
1.3.5.4	Antenne-installatie	64
1.3.5.5	Bijbehorend bouwwerk	64
1.3.5.6	Daknok	68
1.3.5.7	Dakvoet	68
1.3.5.8	Erf	68
1.3.5.9	Hoofdgebouw	71
1.3.5.10	Openbaar toegankelijk gebied	76
1.3.5.11	Voorerfgebied	77
1.3.5.12	Voorgevelrooilijn	78
1.3.5.13	Woonwagen	78
2	De omgevingsvergunning	79
2.1	Project	79
2.1.1	Algemeen	79
2.1.2	Activiteiten in de Wabo	79
2.1.3	Activiteiten in het Bor (OBM)	80
2.1.4	Activiteiten in provinciale en gemeentelijke verordeningen	81
2.1.5	Activiteiten in andere wetten dan de Wabo	82
2.2	Activiteiten	82
2.2.1	Algemeen	82
2.2.2	Bouwen	84

2.2.2.1	Activiteiten	84
2.2.2.2	Uitzonderingen	84
2.2.2.3	Beoordelingscriteria	90
2.2.3	Uitvoeren van een werk of werkzaamheden	93
2.2.3.1	Activiteit	93
2.2.3.2	Uitzonderingen	93
2.2.3.3	Beoordelingscriteria	93
2.2.4	Planologisch strijdig gebruiken	93
2.2.4.1	Activiteit	93
2.2.4.2	Uitzonderingen	94
2.2.4.3	Beoordelingscriteria	94
2.2.5	Brandveilig gebruiken	97
2.2.5.1	Activiteit	97
2.2.5.2	Uitzonderingen	97
2.2.5.3	Beoordelingscriteria	98
2.2.6	Milieuactiviteit	98
2.2.6.1	Activiteit	98
2.2.6.2	Uitzonderingen	99
2.2.6.3	Beoordelingscriteria	101
2.2.7	Oprichten of exploiteren van een mijnbouwwerk	103
2.2.7.1	Activiteit	103
2.2.7.2	Uitzonderingen	103
2.2.7.3	Beoordelingscriteria	104
2.2.8	Slopen, verstoren, verplaatsen, wijzigen, herstellen of gebruiken van een beschermd rijksmonument	104
2.2.8.1	Activiteit	104
2.2.8.2	Uitzonderingen	105
2.2.8.3	Beoordelingscriteria	105
2.2.9	Slopen van een bouwwerk	105
2.2.9.1	Activiteit	105
2.2.9.2	Uitzonderingen	105
2.2.9.3	Beoordelingscriteria	105
2.2.10	Slopen van een bouwwerk in een beschermd stads- of dorpsgezicht	106
2.2.10.1	Activiteit	106

2.2.10.2	Uitzonderingen	106
2.2.10.3	Beoordelingscriteria	106
2.2.11	Activiteiten in het Bor (OBM)	106
2.2.11.1	Activiteiten	106
2.2.11.2	Uitzonderingen	109
2.2.11.3	Beoordelingscriteria	109
2.2.12	In verordeningen aangewezen activiteiten	111
2.2.12.1	Activiteiten	111
2.2.12.2	Uitzonderingen	112
2.2.12.3	Beoordelingscriteria	112
2.2.13	Aangehaakte activiteiten	114
2.2.13.1	Activiteiten	114
2.2.13.2	Uitzonderingen	115
2.2.13.3	Beoordelingscriteria	115
2.3	Bevoegd gezag	116
2.3.1	Eén bevoegd gezag per project	116
2.3.2	Overgang naar hoger bevoegd gezag	117
2.3.3	Advies	118
2.3.4	Verklaring van geen bedenkingen	118
2.4	Aanvraag	120
2.4.1	Algemeen	120
2.4.2	Indieningsvereisten	120
2.4.3	Elektronisch indienen	121
2.4.4	Leges	121
2.5	Soorten omgevingsvergunning	122
2.5.1	Algemeen	122
2.5.2	Omgevingsvergunning voor het gehele project	122
2.5.3	Deelomgevingsvergunning	123
2.5.4	Gefaseerde omgevingsvergunning	124
2.5.5	Rompvergunning	125
2.5.6	Revisie-omgevingsvergunning	125
2.6	Inhoud en voorschriften	127
2.6.1	Algemeen	127
2.6.2	Afstemming voorschriften	127
2.7	Geldingsduur	128

2.8	Exploitant	129
2.8.1	Zaaksgebonden	129
2.8.2	Persoonsgebonden	129
2.9	Wijziging en intrekking	130
3	Vorbereidingsprocedures	133
3.1	Algemeen	133
3.2	Aanvraag	133
3.3	Ontvangstbevestiging	136
3.4	Bevoegd gezag	136
3.5	Aanhouding	137
3.5.1	Algemeen	137
3.5.2	Vorbereidingsbesluiten	137
3.5.3	Vorbereiding beschermd stads- of dorpsgezicht	138
3.5.4	Slopen van een bouwwerk	138
3.5.5	Exploitatieplan	138
3.6	Reguliere of uitgebreide vorbereidingsprocedure	139
3.7	Kennisgeving aanvraag	139
3.8	Aanvraag naar vvgb-organen	140
3.9	Beoordeling ontvankelijkheid	140
3.10	Ontwerpbesluit	144
3.11	Zienswijzen en adviezen	144
3.12	Kerkelijk monument	145
3.13	Beslistermijn	145
3.14	Sanctie bij niet tijdig beslissen	146
3.14.1	Omgevingsvergunning van rechtswege	146
3.14.2	Dwangsom bij niet tijdig beslissen	147
3.15	Bekendmaking	147
3.16	Wijziging en intrekking	148
3.17	Coördinatie met de watervergunning	148
4	Financiële bepalingen	149
4.1	Financiële zekerheid	149
4.2	Vergoeding van kosten en schade	149

5	Bestuursrechtelijke handhaving	151
5.1	Inleiding	151
5.1.1	Algemeen	151
5.1.2	Algemene wet bestuursrecht (Awb)	151
5.1.3	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)	152
5.2	Handhavingsbevoegdheid	153
5.3	Interbestuurlijk toezicht	154
5.3.1	Algemeen	154
5.3.2	Kwaliteitseisen in het Bor	154
5.3.3	Coördinatie GS	155
5.3.4	Coördinatie minister	155
5.3.5	Gedwongen gemeenschappelijke regeling	156
5.4	Toezichthouders	156
5.4.1	Nalevingstoezicht	156
5.4.2	Interbestuurlijk toezicht	159
5.5	Last onder bestuursdwang	159
5.5.1	Algemeen	159
5.5.1.1	Herstelsanctie	159
5.5.1.2	Preventieve last onder bestuursdwang	160
5.5.1.3	Beheersmaatregelen	160
5.5.1.4	Afdwingen vergunningaanvraag	161
5.5.1.5	Gedoogvoorwaarden	161
5.5.1.6	Geen last in spoedeisende gevallen	162
5.5.2	Bevoegdheid	162
5.5.3	Bestuursdwangbeschikking	166
5.5.4	Bekendmaking	167
5.5.5	Overtreder, rechthebbende, rechtsopvolger(s)	167
5.5.6	Kostenbeschikking	168
5.5.7	Toepassingsbeschikking	168
5.5.8	Beperking procedurelasten	171
5.6	Last onder dwangsom	171
5.6.1	Algemeen	171
5.6.1.1	Herstelsanctie	171
5.6.1.2	Preventieve last onder dwangsom	171
5.6.1.3	Beheersmaatregelen	171

5.6.1.4	Afdwingen vergunningaanvraag	172
5.6.1.5	Gedoogvoorwaarden	172
5.6.2	Bevoegdheid	172
5.6.2.1	Algemeen	172
5.6.2.2	Beginselplicht tot handhaving	173
5.6.2.3	Dwangsom is geen straf	173
5.6.3	Dwangsombeschikking	173
5.6.4	Bekendmaking	174
5.6.5	Overtreder en rechtsopvolger(s)	174
5.6.6	Verbeuren van een dwangsom	175
5.6.7	Invorderingsbeschikking	175
5.6.8	Wijziging en intrekking last onder dwangsom	177
5.6.9	Beperking procedurelasten	178
5.7	Intrekken van een omgevingsvergunning	178
5.7.1	Algemeen	178
5.7.2	Bevoegdheid	178
5.7.3	Begunstigingstermijn	179
5.8	Handhavingsverzoek	179
5.8.1	Verzoekers	179
5.8.2	Beschikking bevoegd gezag	180
5.9	Handhavingprocedure	181
5.10	Kostenverhaal	181
5.11	Strafrechtelijke aspecten van de Wabo	182
5.11.1	Opsporingsambtenaren	182
5.11.2	Economische delicten	182
6	Inwerkingtreding beschikkingen en rechtsbescherming	185
6.1	Algemeen	185
6.2	Inwerkingtreding	185
6.2.1	Hoofdregel	185
6.2.2	Uitzonderingen	186
6.3	Bezwaar	187
6.4	Beroep bij de rechtbank	187
6.5	Hoger beroep: ABRvS	194
6.6	Stichting Advisering bestuursrechtspraak (StAb)	194

7	Verdere bepalingen in de Wabo	195
7.1	Algemeen	195
7.2	Voorhang	195
7.3	Toekenning alleenrecht	195
7.4	Omgevingsloket Online	196
8	Overgangs- en slotbepalingen in de Wabo	199
8.1	Overgangsbepalingen	199
8.2	Wabo niet van toepassing	199
8.3	Inwerkingtreding en citeertitel	200
9	Overgangsrecht in de Invoeringswet Wabo	201
9.1	Algemeen	201
9.2	Vergunningen en ontheffingen gelijkgesteld met omgevingsvergunning	201
9.3	Coördinatieregeling bouw- en milieuvergunning	203
9.4	Melding artikel 8.19 Wet milieubeheer	203
9.5	Recreatiewoningen	204
9.6	Gefaseerde bouwvergunning	204
9.7	Vergunning of ontheffing op basis van verordening	204
9.8	Andere Wro-besluiten	205
9.9	Separate planologische afwijkingsbesluiten	205
9.10	Separate art. 19 WRO-vrijstellingen	205
9.11	Handhavingsbesluiten	206
9.12	Beschikking vergoeding kosten of schade	206
9.13	Status van Wro-vergunning en ontheffingstelsels	206
9.14	Rechtsbasis	207
9.15	Aanwijzingen voorkeursrecht gemeente	207
	Trefwoordenregister	209

Relevante rechtspraak

Uitgesproken			
Artikel	Onderwerp	Vindplaats	Para-graaf
<i>Inrichting</i> (art. 1.1 Wm)	Park 2011 geen <i>inrichting</i> (plegen te worden verricht)	ABRvS 25 september 2013, ECLI: NL:RVS:2013:1230, 201207461/1/A3	1.2.2.5
<i>Onlosmakelijk</i> (art. 2.7 Wabo)	<i>Onlosmakelijkheid</i> Zand- voort	ABRvS 19 februari 2014, ECLI:NL:RVS:2014:508, M en R 2014/62 m.nt. Van den Broek	1.2.2.8
<i>Onlosmakelijk</i> (art. 2.7 Wabo)	Kappen en rooien <i>onlosma- kelijk</i>	ABRvS 3 oktober 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BX8977, M en R 2012/156 m.nt. Van den Broek	1.2.2.8
<i>Onlosmakelijk</i> (art. 2.7 Wabo)	Kappen bomen en bouwrijp maken niet <i>onlosmakelijk</i>	Vz ABRvS 28 september 2012, ECLI:NL:RVS:2012:- BX8952, M en R 2012/154 m.nt. Warendorf	1.2.2.8
<i>Onlosmakelijk</i> (art. 2.7 Wabo)	<i>Onlosmakelijk samenhan- gend</i> bouwplan	ABRvS 12 oktober 2011, ECLI:NL: RVS:2011:BT7390, M en R 2012/86 m.nt. Van den Broek	1.2.2.8
<i>Onlosmakelijk</i> (art. 2.7 Wabo)	Geen <i>onlosmakelijke samenhang bouwen</i> en brandveilig in gebruik nemen MFA	ABRvS 20 februari 2013, ECLI:NL:RVS:2013:BZ1650	1.2.2.8
<i>Onlosmakelijk</i> (art. 2.7 Wabo)	Toestemming bepaalt belang (Afvalzorg Deponie B.V.), behalve bij <i>onlosma- kelijke activiteit</i>	ABRvS 13 april 2011, ECLI:N- L:RVS:2011:BQ1081, M en R 2011/135 m.nt. Van den Broek	1.2.2.8
<i>Afvalstof</i> (art. 1.1 Wm)	Freja Crux	ABRvS 2 april 2014, ECLI:N- L:RVS:2014:1157	1.2.3.1
Bouwwerk (art. 1 Wonw)	Mobiel object bouwwerk	ABRvS 17 oktober 2013	1.2.6.1
Bouwwerk (art. 1 Wonw)	Boothuis bouwwerk	ABRvS 19 oktober 2011, 201102345/1/H1	1.2.6.1
Bouwwerk (art. 1 Wonw)	Mobiele puinbreker geen bouwwerk	ABRvS 27 maart 2013, 201206860/1/A1	1.2.6.1

Bouwwerk (art. 1 Wonw)	Kunstgrasveld geen bouwwerk	ABRvS 9 april 2014, ECLI:NL:RVS:2014:1216	1.2.6.1
<i>Achtererfgebied</i> (art. 1 lid 1 <i>Bijlage II</i> Bor)	<i>Achtererfgebied</i>	ABRvS 17 juli 2013, 201210561/1/A1	1.3.5.2
<i>Bijbehorend bouwwerk</i> (art. 1 lid 1 <i>Bijlage II</i> Bor)	<i>Hoofdgebouw en bijbehorend bouwwerk</i> op hetzelfde perceel	ABRvS 15 mei 2013, 201210588/1/A1	1.3.5.5
<i>Erf</i> (art. 1 lid 1 <i>Bijlage II</i> Bor)	<i>Achtererfgebied</i> Amsterdam-Noord	ABRvS 27 december 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BY7347	1.3.5.8
<i>Openbaar toegankelijk gebied</i> (art. 1 lid 1 <i>Bijlage II</i> Bor)	<i>Bestemmingsplan</i> kan niet afwijken van regeling <i>achtererfgebied</i>	ABRvS 28 maart 2012, 201012081/1/R1	1.3.5.10
Splitsing bouwplan (art. 2.10 Wabo)	Splitsing <i>aanvraag</i> bouwvergunning	ABRvS 6 maart 2013, LJN: BZ3375, 201204249/1/A1	2.2.2.2
Art. 2 en 3 <i>Bijlage II</i> Bor	Verhouding <i>Bijlage II</i> , art. 2 en 3 Bor	ABRvS 12 juni 2013, 201207863/1/A1	2.2.2.2
<i>Bouwen</i> (art. 2.10 Wabo)	Nb-wet 1998 mag <i>omgevingsvergunning</i> voor <i>bouwen</i> niet op voorhand in de weg staan	Vz ABRvS 3 september 2013, ECLI:NL:RVS:2013: 1132	2.2.2.3
<i>Afwijking bestemmingsplan</i> (art. 2.12 lid 1 onder a onder 1° Wabo)	Wabo bepalend	ABRvS 10 oktober 2012, LJN: BX9727, 201112729/1/A1	2.2.4.3 a
Kruimelgeval (art. 2.12 lid 1 onder a onder 2° Wabo)	Ondergeschikt kruimelgeval	ABRvS 26 oktober 2011, 201103159/1/H1, LJN: BU1640	2.2.4.3 b
Wijzigen <i>beschermd monument</i> (art. 2.1 lid 1 onder f Wabo)	Wijziging monument Elswout	ABRvS 26-03-2014, ECLI:NL:RVS:2014:1069	2.2.8.1
Ontvankelijkheid (art. 4:5 Awb)	Gegevensvraag onredelijk	Rechtbank Rotterdam 23 augustus 2012, LJN: BX6329, AWB 11/4270, 11/4271 en 11/4272	3.9
Ontvankelijkheid (art. 4:5 Awb)	Verzoek om informatie Vexpro	ABRvS 12 maart 2014, ECLI:NL:RBZWB:2013:3947	3.9

Beheersmaatregelen (art. 5:17 Wabo)	Bouwstop in afwachting van handhavingsmaatregelen	ABRvS 10 juli 2013, ECLI:NL:RVS:2013:228	5.5.1.3
Handhavingsplicht (hfd. 5 Wabo)	Zicht op legalisering Soest	ABRvS 21 mei 2014, 201307637/1/A1	5.5.2
Besluitonderdelen (art. 6:13 Awb)	Wabo-toestemmingen zijn besluitonderdelen (Holthees)	ABRvS 9 maart 2011; 201006983/1/M2, M en R 2011/4, nr. 87 m.nt. Van den Broek	6.4
Belanghebbenden (art. 1:2 Awb)	Toestemming bepaalt belang (Afvalzorg Deponie B.V.)	ABRvS 13 april 2011, ECLI:NL:RVS:2011:BQ1081, M en R 2011/135 m.nt. Van den Broek	6.4
Goede procesorde (Awb)	Nieuwe gronden na StAb-advies in strijd met goede procesorde	LJN: BV7287, M en R 2012, nr. 111 m.nt. Van 't Lam	6.4
Goede procesorde (Awb)	Goede procesorde ziet uitsluitend op gerechtelijke procedure bij één bepaalde instantie	ABRvS 3 april 2013, 201205792/1/A4	6.4
Onderdelenfuk en <i>onlosmakelijkheid</i> (art. 6:13 Awb)	Werking onderdelenfuk bij <i>onlosmakelijke activiteiten</i>	ABRvS 28 augustus 2013, ECLI:NL:RVS:2013:949	6.4
Relativiteitsvereiste (art. 8:69a Awb)	Windpark Nieuwegein	ABRvS 5 februari 2014, ECLI:NL:RVS:2014:351	6.4

Overzichten

Overzicht 1	Begrippen in Wabo, Bor en Mor
Overzicht 2	Inrichtingen en installaties
Overzicht 3	Aantallen inrichtingen
Overzicht 4	Omgevingsvergunningvrije activiteiten <i>Bijlage II Bor</i>
Overzicht 5	Bebouwbaar erfgebied
Overzicht 6	Aandachtspunten bepalen BBT
Overzicht 7	<i>Omgevingsvergunning</i> voor <i>i-activiteiten</i>
Overzicht 8a	Reguliere procedure <i>omgevingsvergunning</i>
Overzicht 8b	Uitgebreide procedure <i>omgevingsvergunning</i>
Overzicht 9	Bevoegdheden toezichthouders
Overzicht 10	Economische delicten in de Wabo

Lijst met afkortingen

art.	artikel
ABRvS	Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State
Abm	Activiteitenbesluit milieubeheer
ADR	Accord européen relatif au transport international de marchandises Dangereuses par Route
afd.	afdeling
AMvB	Algemene maatregel van bestuur
Arm	Activiteitenregeling milieubeheer
Awb	Algemene wet bestuursrecht
Bao	Besluit aanbestedingsregels voor overheidsopdrachten
BBT	Beste beschikbare technieken
BenW	Burgemeester en wethouders
Bibob	Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
BIP	Besluit in primo
BOA	Buitengewoon opsporingsambtenaar
BOB	Beslissing op bezwaar
Bor	Besluit omgevingsrecht
BRL	Beoordelingsrichtlijn
b.v.o.	Bruto vloeroppervlakte
CMR	Carcinogeen en/of Mutageen en/of Reproductietoxisch
CO₂	Kooldioxide
ECLI	European Case Law Identifier
EEG	Europese Economische Gemeenschap
EG	Europese Gemeenschappen
EPC	Energieprestatiecoëfficiënt
EU	Europese Unie
EZ	(Ministerie van) Europese Zaken
Ffw	Flora- en faunawet
Gemw	Gemeentewet
GS	Gedeputeerde Staten
Gst.	Gemeentestem
hfd.	hoofdstuk

IED	Industrial Emissions Directive (Richtlijn nr. 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (PbEU L 334))
ienM	(Ministerie van) Infrastructuur en Milieu
IPO	Interprovinciaal overleg
IPPC	Integrated Pollution Prevention Control
ISO	International Organization for Standardization
jo	juncto (in samenhang met)
Krw	Kaderrichtlijn water
LCP	(Directive) Large Combustion Plants (Richtlijn grote stookinstallaties)
LJN	Landelijk Jurisprudentie Nummer
LNV	(Ministerie van) Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit
M en R	Tijdschrift voor Milieu en Recht
m.nt.	Met noot
Monw 1988	Monumentenwet 1988
Mor	Ministeriële Regeling omgevingsrecht
MWth	Megawatt thermisch (de hoeveelheid warmte die vrijkomt)
Nb-wet 1998	Natuurbeschermingswet 1998
NEN	Door de Stichting Nederlands Normalisatie-instituut uitgegeven Nederlandse norm
NEN-EN	Door de Europese Commissie voor Normalisatie geharmoniseerde norm
NvT	Nota van Toelichting
OBM	Omgevingsvergunning beperkte milieutoets
OCW	(Ministerie van) Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen
OLO	Omgevingsloket online
par.	Paragraaf
PbEU	Publicatieblad Europese Unie
PGS	Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen
Provw	Provinciewet
PRTR	Pollutant Release and Transfer Register
REACH	Registratie, Evaluatie en Autorisatie van Chemische stoffen
RvS	Wet op de Raad van State
RV	Reguliere voorbereidingsprocedure

RVS	Raad van State
Sr	Wetboek van Strafrecht
StAb	Stichting Advisering bestuursrechtspraak
Stb.	Staatsblad
Stcrt.	Staatscourant
t	Ton
Trb	Tractatenblad
UOV	Uitgebreide openbare voorbereidingsprocedure
UvW	Unie van Waterschappen
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VOS	Vluchtige organische stoffen
VROM	(Ministerie van) Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
vvgb	Verklaring van geen bedenkingen
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wed	Wet op de economische delicten
Wet RvS	Wet op de Raad van State
Wm	Wet milieubeheer
Wonw	Woningwet
Wro	Wet ruimtelijke ordening
WRO	Wet op de ruimtelijke ordening
Wschw	Waterschapswet
Wtw	Waterwet

Inleiding

Op 1 oktober 2010 is de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in werking getreden. Kern van de Wabo is de *omgevingsvergunning*. Die is nodig voor het uitvoeren van een *project* dat bestaat uit een of meer *activiteiten*, zoals het *bouwen* van een huis, het oprichten van een milieu-*inrichting* en het kappen van een boom. Ook het afwijken van een *bestemmingsplan* wordt als *activiteit* gezien.

De Wabo bevat de hoofdlijnen, die worden uitgewerkt in het Besluit omgevingsrecht (Bor) en de ministeriële Regeling omgevingsrecht (Mor).

Zo schrijft art. 2.4 lid 1 Wabo voor dat BenW beslissen op de *aanvraag* om een *omgevingsvergunning*. Art. 2.8 Wabo bepaalt dat 'bij of krachtens' AMvB regels worden gesteld hoe dat moet gebeuren; art. 4.1 Bor bepaalt dat de *aanvraag* langs elektronische weg kan worden ingediend op een bij ministeriële regeling voorgeschreven wijze. Die ministeriële regeling is de Mor. Art. 1.2 Mor schrijft voor dat een *aanvraag* langs elektronische weg moet worden gedaan met gebruikmaking van het landelijke elektronisch formulier. Het gaat hier om het Omgevingsloket online (OLO) waar dit formulier is op te roepen via www.omgevingsloketonline.nl.

De actuele teksten van Wabo, Bor en Mor zijn integraal te vinden op www.overheid.nl.

Wie wil weten hoe een wettekst in het verleden luidde, kan een datum in het verleden invullen. Het is ook mogelijk om een datum in de toekomst in te vullen. Dan verschijnt de wettekst, zoals die er in de toekomst uit gaat zien op basis van de nu al bekende, vastgestelde wijzigingen. Zo kan een in het Staatsblad gepubliceerde wijzigingswet bepalen dat de Wabo per 1 januari wordt aangepast. Wie dan 1 januari als datum ingeeft, ziet de als gevolg van dat Staatsblad gewijzigde Wabo. Als echter een wetsvoorstel aanhangig is bij het parlement dat de Wabo gaat veranderen, zijn die veranderingen nog onzeker en worden die dus niet meegenomen in de toekomstblik.

Deze uitgave licht de hoofdlijnen van Wabo, Bor en Mor toe aan de hand van de acht hoofdstukken in de Wabo:

Hoofdstuk 1	Begripsbepalingen
Hoofdstuk 2	<i>De omgevingsvergunning</i>
Hoofdstuk 3	Vorbereidingsprocedures
Hoofdstuk 4	Financiële bepalingen
Hoofdstuk 5	<i>Bestuursrechtelijke handhaving</i>
Hoofdstuk 6	Inwerkingtreding beschikkingen en rechtsbescherming
Hoofdstuk 7	Verdere bepalingen
Hoofdstuk 8	Overgangs- en slotbepalingen

Daarbij worden steeds relevante bepalingen van het Bor en de Mor toegelicht.

In hfds. 9 van deze uitgave wordt het overgangsrecht besproken, zoals dat is opgenomen in par. 1.2 van de Invoeringswet Wabo.¹

Soms is het voor de beantwoording van een probleem nuttig om de parlementaire geschiedenis van de Wabo te raadplegen. In Parlementaire geschiedenis Wet algemene bepalingen omgevingsrecht 2010² zijn de relevante passages uit de wetsgeschiedenis genoemd bij de wetsartikelen waarop ze betrekking hebben. Dat maakt het zoeken eenvoudiger.

Inmiddels heeft de rechter zich al regelmatig over de Wabo gebogen. Dat heeft een schat aan jurisprudentie opgeleverd. Enige uitspraken die kunnen bijdragen aan een goed begrip van de wet, zijn opgenomen in deze uitgave onder het kopje 'Uitgesproken'.

1 Stb. 2010, 142, daarna herhaaldelijk gewijzigd.

2 Van den Broek & Dresden, Parlementaire geschiedenis Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, Alphen aan den Rijn: Kluwer, 2010.